

50 REFORMER FÖR BÄTTRE ARBETSVILLKOR I VÅRDEN

För Sveriges bästa

Centerpartiet

50 reformer för bättre arbetsvillkor i vården

Sveriges undersköterskor, sjuksköterskor, läkare och alla andra yrkesgrupper inom vården gör ett oerhört viktigt jobb i hela landet. Behovet av kompetent och välutbildad personal i sjukvården och äldreomsorgen kommer bli allt viktigare de kommande åren.

Idag väljer många medarbetare att sluta i förtid till följd av en stressig arbetssituation, begränsat eget inflytande och för få kollegor. Arbetsvillkoren måste förbättras och vården behöver bli bättre på att locka och behålla duktig och driven personal.

Fyra av fem sysselsatta inom vården är kvinnor. Kvinnorna har tre gånger högre risk för långvarig sjukfrånvaro på grund av svår stress än män inom samma yrke. Det är ett arbetsmiljöproblem som blir ett jämställdhetsproblem. Sjukfrånvaron får konsekvenser för såväl livsinkomster som för framtida pension.

Centerpartiet står på vårdpersonalens sida. Detta är några av våra viktigaste förslag för bättre arbetsvillkor i svensk sjukvård och äldreomsorg.

Utbilda och rekrytera fler kollegor för vårdens medarbetare

1. Höj de generella statsbidragen till regionerna så fler undersköterskor, sjuksköterskor och läkare kan rekryteras till fasta tjänster med höjda löner och schysstare arbetsvillkor.
2. Satsa 1,1 miljarder per år på fler läkare och mer personal på vårdcentraler i landets glesbebyggda delar.
3. Satsa 300 miljoner kronor per år på att stärka ambulanssjukvården med mer personal, fler ambulanser och kortare responstid på landsbygden.
4. Satsa på utbildning av fler allmänläkare, barnläkare och geriatriker till primärvården.
5. Ta bort hinder för att etablera små vårdcentraler på landsbygden och i socioekonomiskt utsatta områden.
6. Inrätta en examenspremie om 60 000 kronor för sjuksköterskor som är kvar i yrket fem år efter examen.
7. Inrätta vård- och omsorgsutbildningar på fler platser i landet.
8. Se till att regionernas kompetensbehov styr dimensioneringen av hälso- och sjukvårdsutbildningar vid universitet och högskolor.
9. Inrätta en standardiserad och kvalitetssäkrad psykoterapiutbildning.
10. Inkludera tandvården i statens och regionernas satsningar för att utbilda mer vårdpersonal.
11. Satsa 50 miljoner kronor via Tillväxtverket på att stötta fler utrikesfödda kvinnor till yrken inom vård och omsorg.

Bättre möjligheter till kompetens- och karriärutveckling

12. Tredubbla det statliga bidraget till karriärtjänster för sjuksköterskor som vill specialistutbilda sig på arbetstid med möjlighet till karriärutveckling och lönepåslag.

13. Inrätta karriärtjänster även för undersköterskor som vill utbilda sig till specialistundersköterskor på arbetstid.
14. Satsa 200 miljoner kronor på fler serviceassistenter som kan avlasta sjuksköterskor och undersköterskor.
15. Ge alla som arbetar i ett legitimationsyrke eller har en reglerad yrkestitel i hälso- och sjukvården, exempelvis undersköterskor, rätt till fortbildning.
16. Sätta av resurser till en kraftfull satsning på klinisk och patientnära forskning på helt vanliga vårdcentraler i hela landet.

Satsa på seniora medarbetare

17. Inrätta en permanent satsning på kompetens- och karriärutveckling för sjuksköterskor och undersköterskor som är 60 år eller äldre.
18. Fördubbla friskvårdsbidraget för personal över 60 år.

Bättre arbetsmiljö

19. Skapa mindre arbetsgrupper med hjälp av ett offentligt mål om max 25 medarbetare per chef inom sjukvården och äldreomsorgen.
20. Inrätta en obligatorisk chefsutbildning för ledare i patientnära verksamhet inom sjukvården och äldreomsorgen.
21. Se till att alla regioner ser över schemaläggning i samarbete med professionerna, tar bort hinder för så kallad rotationstjänstgöring och förstärker stödfunktioner inom HR och administration.
22. Stärka möjligheterna till återhämtning, krisstöd och traumabearbetning för personalen i sjukvården och äldreomsorgen.
23. Tillämpa principerna om tillitsbaserad styrning på alla nivåer i sjukvården och äldreomsorgen: enkla styrmodeller, styrning riktad mot ledningar, krav på resultat och inte metod, samarbete mellan politik, personal och patienter, och värdegrunder som underlättar för kärnverksamheten.
24. Återinför skattefriheten för hälso- och sjukvård som arbetsgivare erbjuder medarbetarna.
25. Se till att reglerna för sjukskrivning blir mer flexibla än dagens nivåer på 25, 50, 75 eller 100 procent.

Kontinuitet för patienter och personal

26. Säkerställ rätten till fast läkarkontakt i primärvården på den vårdcentralen patienten själv väljer.
27. Sätt ett offentligt mål om att alla utförare – kommunala såväl som fristående – ska ha maximalt 10 medarbetare som kommer hem till den enskilde hemtjänsttagaren över en tvåveckorsperiod.

Digitalisering och nya arbetssätt

28. Erbjud digitala besök i primärvården i alla regioner.
29. Se till att digitala läkarbesök blir en ekonomiskt hållbar vårdform genom att inkludera så kallade nätläkare i samma ersättningsystem som vanliga vårdcentraler.

30. Satsa 100 miljoner kronor på att tillgängliggöra en digital första linjens stöd vid psykisk ohälsa i hela landet.
31. Satsa 120 miljoner kronor på att utveckla den digitala elevhälsan som komplement till den fysiska.
32. Göra distanslösningar och digitala verktyg tillgängliga i hemsjukvård och slutenvård i hela landet genom att ställa krav på mål för 5G-täckning för företag som vill verka som mobil bredbandsleverantör.
33. Göra vården och omsorgens många IT-system mer användarvänliga genom att staten i samverkan med kommuner och regioner etablerar tvingande principer för hur medicinska data och annan hälsodata definieras, lagras och struktureras.
34. Underlätta etableringen av mobila arbetssätt och mobila team i både primär- och slutenvården.
35. Se till att det etableras en nationell struktur för systematisk spridning av goda vårdmodeller och erfarenhetsutbyte mellan verksamheter och regioner.

Upprustning av förlossnings- och kvinnohälsovården

36. Inrätta barnmorskeledda förlossningsavdelningar i anslutning till akutsjukhusen.
37. Ge gravida kvinnor rätt att följas av samma barnmorska under hela graviditeten, förlossningen samt i eftervården.
38. Ställ krav på fysioterapikompetens i eftervården.
39. Rusta hela vårdkedjan för att upptäcka och hjälpa patienter med endometrios i tid och med adekvata insatser.

Lyft för äldreomsorgen

40. Inrätta en nationell satsning på utbildning av specialistsjuksköterskor med inriktning på geriatrik.
41. Erbjud fortbildning i geriatrik för läkare och annan personal inom primärvården.
42. Ställ krav på att alla särskilda boenden för äldre ska ha tillgång till sjuksköterskekompetens dygnet runt, under alla veckans dagar.
43. Ställ krav på att alla särskilda boenden för äldre ska ha kontinuerlig tillgång till medicinska insatser såsom dropp och syrgas.
44. Ge sjuksköterskor och undersköterskor ett större ansvar och en bredare delegation att ge vård till äldre i särskilt boende.
45. Inrätta en medicinskt ansvarig läkare i varje kommun som personal i äldreomsorgen kan vända sig till.
46. Se till att alla särskilda boenden har tillgång till bredband för boende, besökare och personal.
47. Satsa på måltidsmiljöer och verksamhetsnära matlagning inom alla verksamheter i äldreomsorgen.

Kompetenslyft kring minoriteter och utsatta grupper

48. Säkerställ att de minoritetsspråkliga förvaltningskommunerna har tillgång till vårdpersonal med språk- och kulturkompetens inom samiska, finska och meänkieli.
49. Stärk HBTQI-kompetensen inom sjukvården och äldreomsorgen.
50. Se till att personalen i sjukvården och äldreomsorgen får bättre verktyg och trygga rutiner för att upptäcka och anmäla våld och övergrepp mot äldre.